

LÆREPLAN I FELLES PROGRAMFAG VG2 TRANSPORT OG LOGISTIKK

Formål med programfaget

Transport og logistikk omfatter planlegging, fysisk forflytning av varer, mennesker og tjenester i transportertilknyttet land-, sjø-, luft og på bane. I tillegg transport av olje- og gassprodukter i rør. Transport og logistikk omfatter et bredt spekter av yrker innen gods- og persontransport, logistikk, og terminal/lager.

Utøvelse av transport, logistikk og terminal/lager krever kompetanse om forskjellige transportmidler, markedsføring, økonomi, kvalitet, holdninger, samt service og kundebehandling.

Eleven skal gjennom praktisk arbeidsutførelse, bruk av IT-systemer og moderne kommunikasjonsutstyr lære seg miljøvennlige og effektive transport- og logistikk-løsninger. Det er også nødvendig at de har innsikt i de gjeldende krav som myndighetene, nasjonalt og internasjonalt stiller til næringen.

På Vg2 transport og logistikk vil den enkelte få teoretisk og praktisk kunnskap om helheten av transport- og logistikkjeden, og den betydning de ulike elementene og rammebetingelsene har for næringen.

Programfagene skal bidra til kunnskap om helse, miljø og sikkerhet (HMS) innenfor bransjen. Den enkelte vil gjennom programfaget få en forståelse for de miljøbelastninger som transport og logistikk-næringene kan føre til. Sentrale tema er behandling av farlig gods, begrense skadelig utslipp, og behandling av gjenvinningsbare produkter, så som oljeprodukter, metaller, alkydiske produkter og gummi, som næringen benytter. Eleven skal utvikle kunnskap om hvordan transportnæringen bidrar til å bedre det ytre miljø.

Den enkelte skal gjennom programfaget få innsikt i transport- og logistikkfagenes innhold, slik at de står forberedt til et valg av spesialisering frem mot ønsket sluttkompetanse.

Innholdet i opplæringen på videregående trinn 2 bygger på det kunnskapsgrunnlag eleven har etter gjennomgått videregående trinn 1 service og samferdsel. Dette er utarbeidet med bakgrunn i felleselementer i kompetanseplattformene for lærefagene i programområdet.

Struktur i felles programfag

Felles programfag er strukturert i to programfag. Programfagene utfyller hverandre og må ses i sammenheng.

Årstrinn	Programfag			
Vg2	Drift og kompetanse			Transport og logistikk
	9 timer			8 timer

Beskrivelse av felles programfag

Drift og kompetanse (9)

Drift og kompetanse dreier seg om de interne og eksterne rammebetingelser næringen arbeider etter. Programfaget omhandler de hensyn næringen må ta som følge av en stadig tettere tilknytning gjennom internasjonale avtaler. Faget dekker den kunnskap og de ferdigheter eleven har behov for å tre inn i yrket. Kommunikasjon, service og kundebehandling er emner som står sentralt i opplæringen. Programfaget inneholder teoretisk og praktisk kunnskap om bruk og vedlikehold av tekniske hjelpemidler, og håndtering av farlig gods. Opplæringen legger til grunn at den enkelte tilfredsstiller krav til førerkort kl. B.

Transport og logistikk (8)

Transport og logistikk dreier seg om vareflyten gjennom virksomheter til sluttbruker og til gjenvinning. Sikker håndtering av gods og passasjerer er sentrale emner i faget, samt flyten gjennom gods- og personterminaler. Dokumentasjoner og informasjonssystemer inngår i fagområdet, samt prosedyrer rundt befordring av gods og personer over landegrenser. I faget inngår opplæringen i ekspedisjonsarbeid, lagerhold, intertransport, emballering og oppbygning av forsendelser.

Timetall i felles programfag

Timetallene er oppgitt i 60 minutters enheter. (477 timer)

Etter Vg1:

Bransjekunnskap og teknisk kompetanse:
Transport og logistikk:

252 årstimer
224 årstimer

Grunnleggende ferdigheter

Grunnleggende ferdigheter er integrert i kompetansemålene der de bidrar til utvikling av og er en del av fagkompetansen. I transport og logistikk forstås grunnleggende ferdigheter slik:

Å *kunne uttrykke seg muntlig* i transport og logistikk dreier seg om å utvikle evne til formidling og kommunikasjon. Dette danner grunnlag for å etablere gode relasjoner mellom kollegaer og kunder.

Å *kunne uttrykke seg skriftlig* i transport og logistikk dreier seg om utforming av rapporter, svare på henvendelser, utarbeiding av skriftlige planer, og dokumentering av arbeidsprosesser som ledd i virksomhetens kvalitetssikringsarbeid.

Å *kunne lese* i transport og logistikk dreier seg om å samle inn og forstå informasjon som grunnlag for god kommunikasjon mellom kunde og selger, og å kunne orientere seg i faglitteratur som grunnlag for problemløsning.

Å *kunne regne* i transport og logistikk dreier seg om å foreta kalkyler og forstå tallstørrelser i tilknytning til beregning av mål og vekt og foreta fraktberegning.

Å *kunne bruke digitale verktøy* i transport og logistikk dreier seg om å bruke dataverktøy tilpasset bransjens behov for å effektivisere informasjon og arbeidsprosesser.

Kompetansemål i felles programfag

Drift og kompetanse (9)

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne:

- beskrive grunnelementer i transporthistorien, bransjens utviklingstrekk og rolle i norsk samferdselspolitikk
- beskrive arbeidslivets krav til ansatte og bedrift, og hvilke etiske normer næringen arbeider etter
- yte god service og kundebehandling gjennom å kartlegge og forstå kundens behov og ønsker
- gjøre rede for hvilke kvalitetskrav næringen arbeider etter
- ivareta de krav HMS-forskriften setter
- anvende de mest sentrale lovverk for gods- og persontransport
- forklare behov for forsikring for gods- og persontransport, samt personell og utstyr
- planlegge personlige økonomiske forbruk ved gjennomføring av et transportoppdrag
- planlegge og vurdere faktorer som har betydning for prisfastsettelse ut fra personlig, godsets og bilens økonomi
- foreta de riktige vurderinger for at trafikksikkerheten blir ivaretatt på en forsvarlig måte.
- utføre varehåndtering med truck med tillatelser ervervet under programfaget for truckklassene 1, 2 og 4
- utføre og transportere farlig gods i henhold til myndighetenes bestemmelser i grunnopplæringen til ADR ervervet gjennom programfaget
- utføre transportoppdrag med transportmiddel med krav til førerkort kl. B ervervet gjennom programfaget
- bruke de mest benyttede tekniske hjelpemidler tilknyttet et transport-/logistikkoppdrag

Transport og logistikk (8)

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne:

- beskrive hvordan transportsystemer er bygd opp nasjonalt og internasjonalt
- bruke transportfaglige begreper nasjonalt og internasjonalt
- utføre de forskjellige funksjoner som inngår i håndtering av gods og betjening av personer på en terminal
- betjene ulike kundegrupper under transport
- gjøre rede for hvordan persontransportsystemer er bygd opp i Norge, med hensyn til lokalt, regionalt og nasjonalt rutetilbud, og kjøring utenfor rute.
- bruke og behandle papirbaserte og elektroniske fraktdokumentasjoner gjennom bruk av bl.a. scanning- og sporingssystemer
- utføre prosedyrer ved grenseoverskridende transport
- forklare forskjellige påbygg på lastebiler og busser
- velge emballasje og merking av forskjellige vareslag
- klargjøring av varer for forsendelse
- gjøre rede for vareflyten gjennom virksomheten til sluttbruker
- bruke forskjellige teknikker ved lasting og lossing av transportenheter
- prinsippene for å sikre last ved å bruke det lovverket som omhandler dette og kunne utføre de riktige valg for sikring
- bruke lovverk for å ivareta passasjerens sikkerhet og bruke relevant sikringsutstyr
- oppbyggingen og bruken av forskjellige manuelle og elektroniske betalingssystemer innen gods- og persontransport
- forklare hvordan transport innen gjenvinning er bygget opp og kjenne til forskjellige gjenvinnbare produkter
- anvende og utnytte tele- og databaserte kommunikasjonssystemer
- bruke enkle manuelle og elektroniske lagerstyringssystemer